

שבועות (5)

את ישראל, ולא הוא בעצמו. כיון שהיה מפגש זה בהר האלוקים, הושפע המקום בהשראת השלום, וכשבאו לשם בני ישראל, הגיעו בזכות זה לדרגה "כאיש אחד בלב אחד".

ספר "ומתוק האור" "חג השבועות"

מנהג אכילת חלב בשבועות

(1) ב"כל בו" כתוב: מפני שהתורה נמשלה לדבש וחלב, כדברי הפסוק (שיר השירים ד.יא) "דבש וחלב תחת לשונך". על כן בשבועות, שהוא זמן מתן תורה, נהגו לאכול מאכלי חלב וכן נהגו לאכול דבש. ובטעם הדבר שנמשלה התורה דוקא לדבש וחלב, יש לבאר על פי מה שכתב הרמב"ם (פרק ד' ה' דעות): שיפה דבש לזקנים וחלב לנערים, לפי שהדבש מחמם את הזקנים, וחלב מצנן את הנערים חמי המזוג. ומעתה שפיר דרשו חז"ל: "דבש וחלב תחת לשונך", דהיינו טבע החימום והצינון שיש בדבש וחלב לא משכחת בדבר אחר אלא בדברי תורה, שמחממים את האדם המצונן לקיום המצוות, ומקררים את האדם המחומם לדבר עבירה שיסור ממנה.

(2) בשם השל"ה הקדוש מובא, שבפעמים הראשונות שמוזכר איסור בשר בחלב בתורה (שמות כג. יט. שם לד. כו), האיסור נכתב בהמשך הפסוק העוסק בחג השבועות: "ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלוקיך, לא תבשל גדי בחלב אימו". לרמזו שבחג השבועות אוכלים גם מאכלי חלב, נוסף למאכלי הבשר הנאכלים בכל חג.

(3) טעם נחמד כתב ה"חידושי הרי"ם", שהנהגהגמרא (בכורות ו.) דנה מנין לנו שחלב של בהמה טהורה מותר לשתותו, והלא חלב הוא לכאורה אבר מן החי! ואחד מן הלימודים המובאים שם בגמרא הוא, שנאמר בפסוק: "ארץ זבת חלב ודבש", ואם חלב היה אסור באכילה, לא היתה משתבחת בו ארץ ישראל. יוצא א"כ, שלפני מתן תורה היה אסור לאכול חלב מדין אבר מן החי, ורק אחר שקיבלנו את התורה בשבועות ונכתב "זבת חלב ודבש" רק אז הותרה אכילת החלב, ולכן בשבועות נוהגים לאכול מאכלים חלב, זכר לזה שרק אז הותר לשתותו.

ספר "ומתוק האור" "חג השבועות"

הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם (פסחים סח): ההכרה הנכונה במשמעות סגולת הזמן של שבועות, צריכה להביא לשמחה של תורה 'שהחיינו וקימנו והגיענו' ליום שבו הקב"ה נתן לנו את תורתו, לזמן שבורא כל העולמים דבק בנו ע"י קשר התורה, שמחה עצומה על הזכות ללמוד "חברותא" עם "המלמד תורה לעמו ישראל". המתבונן כראוי יתעורר בהרגשתו ש"וירד ה' על הר סיני" ליתן תורה לישראל, חוזר מחדש בכל פעם שיהודי פותח גמרא ללמוד, ויכולת ההשפעה של לומד התורה היא ללא גבולות ומגבלות, לא כפי כוחנו ויכולתנו לקבל אלא "מידך הפתוחה הקדושה והרחבה". שמחה רוחנית מיוחדת נתבארה בדברי רב יוסף ש"אי לא האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא" (פסחים סח:), כל מעלת התלמיד חכם נובעת מהתורה, ולולי התורה היה ח"ו נשאר כסבל בשוק. בכל הימים הטובים ישנה מצות שמחה, והנה יש מ"ד הסובר ש"כולו לה", בשמחתה של תורה ע"י דביקות רוחנית. אך בחג השבועות, זמן מתן תורה, "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם". אין יוצאין ידי חובת שמחה ברוחניות בלבד, יש לבטא את שמחת המועד בגשמיות, במעדני מאכל ומשתה. לכן אמר רב יוסף "עבדי לי עיגלא תילתא", שיענגו את החג בשמחת מעדנים גשמיים. בזה מוכיח כל אדם את שמחתו בקבלת התורה, שמחה החודרת עד רגשות גשמיים, שמחה שתלויה את האדם בכל ימות השנה, שמחה של קשר ושייכות להשי"ת.

כאיש אחד בלב אחד

פרשת במדבר נקראת בדרך כלל סמוך לחג השבועות. הפרשה פותחת במילים: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי" בספר "פנים יפות" מובא שהתיבות "בְּמִדְבַּר סִינַי" הן בגימטריא "שלום", ויש בכך רמז שהתנאי לקבלת התורה הוא שיהיה שלום בין בני ישראל, כמו שנאמר: "ויחן שם ישראל נגד ההר, כאיש אחד בלב אחד". מביא בעל ה"פנים יפות" את דברי חז"ל במדרש (שמות רבה ב. ד) שהטעם לשם "סִינַי" הוא שמשם ירדה שנאה לאומות העולם. הוא מבאר בדרך דרוש, שירדה השנאה מעם ישראל, כלומר ירדה והסתלקה לה השנאה שהיתה בין אדם לחברו בתוך עם ישראל, ועברה לאומות העולם, ועל ידי זה זכו ישראל למתן תורה. מוסיף על כך רבי אברהם מרדכי סלומיאנסקי, ומביא בהקשר לזה את דברי ה"חתם סופר" בדרשותיו: בבוא משה במדין למצרים, אמר ה' לאהרן: "לך לקראת משה המדבר וילך ויפגשו בהר האלוקים וישק לו" (שמות ד. כז). היתה זו דרגה גבוהה של אחוה, ששמח אהרן ביותר בגדולת משה, אחיו הקטן, על אף שידע שמשה הוא זה שיושיע

תורת ה' תמימה משיבת נפש

במדרש רבה (שיר השירים פו. ד) על הפסוק "חכו ממתקים" כתב, כשאמר הקב"ה "אני ה' אלוהיך" מיד פרחו נשמתן של ישראל, כיון שמתו התחילה התורה מבקשת עליהם רחמים מן הקב"ה, ואמרה לפניו, רבש"ע יש מלך שמשא את בתו והורג את בן ביתו? כל העולם כולו שמח בשבילי ובניך מתים. מיד חזרה נשמתן. זה שנאמר "תורת ה' תמימה משיבת נפש". לכאורה פלא, מה באמת היתה כוונת הקב"ה, לתת התורה וכולם ימותו? וכי בלי בקשת התורה אין טענת זו מובנת מאליה? אדם עושה חופה לבתו, והורג את בן ביתו? אלא נראה לבאר, הקב"ה רצה ללמד את עם ישראל, שלאחר מתן תורה, רק התורה בכוחה להחיות ולסגור על עם ישראל שיהיה להם חיים, ורק בזכות התורה הם חיים וקיימים.

ספר "אוצרות התורה, ל"ג בעומר שבועות"

הכבוד בעוה"ב, רק על לימוד תורה

אמר פעם ה"חפץ חיים" להגאון רבי מאיר שפירא מלובלין: בעלמא דקשוט, אין מכבדים את האדם בשביל מעשים טובים שעשה אלא כל אחד מכבדים אותו רק בשביל לימוד תורה שלמד. כל יהודי זוכה לכבוד, לפי כמות התורה שלמד פה בעולם הזה. בעולם הבא אין מכריזים: ברוך הבא ר' יעקב, או ברוך הבא חיים, אלא ברוך הבא לומד מסכת ברכות, או ברוך הבא מסכת שבת וכו'. שם בגניז מרומים, קבועים כסאות כבוד בשביל לומדי התורה, ועל כל כסא או ספסל חרות שמה שם מסכת זו או אחרת, כמו ברכות, שבת עירובין וכו' ובעוה"ב ישב כל אחד על כסא של מסכת שלמד.

ספר "חפץ חיים, חייו ופעלו ח"ג"

למה קוראים מגילת רות בעצרת?

(1) ללמד שאין התורה מתקיימת, אלא במי שמתפק במועט, וזה רמז לקציר השעורים שרות הסתפקה בשעורים, העיקר לחסות בצל השכינה, ויצא ממנה שלמה שעשה אוזנים לתורה.

(2) להורות שאין לו לאדם להפטר מן התורה מפני שום סיבה שהיא, לא משום עוני ולא משום דוחק ולא משום טלטול ולא משום כל צער שבעולם, שהרי רות סבלה כל מיני צער ודבקה בתורה.

(3) החד"א כתב וז"ל: טעם לקריאת מגילת רות בעצרת, שהתורה כולה גמילות חסדים, ורות זכתה לכל הכבוד הגשמי והרוחני בעבור גמילות חסדים שעשתה עם חמותה, כפי שנאמר ב"ילקוט שמעוני" (על מגילת רות רמז תר"א) "יעש ה' עמכם חסד וכו'" אמר ר' זעירא, המגילה הזו אין בה לא טומאה ולא טהרה לא היתר ולא איסור, ולמה נכתבה, כדי ללמדך

שכרן של גומלי חסדים. וראוי לישראל מקבלי התורה הקדושה כהיום הזה, לעורר לבם לעסוק בתורה ובגמילות חסדים, אשר יש להם שכר טוב בעמלם.

ספר "אוצרות התורה, ל"ג בעומר שבועות"

הלכה: ו' ימים שאחר שבועות לענין תחנון

כתב הרמ"א (סי' תצד ס"ג): וא"א תחנון מתחילת ר"ח סיון עד ח' בו דהיינו עד אחר אסרו חג. כתב הפסקי תשובות (אות ט) ורבים נוהגים שלא לומר תחנון עד י"ב סיון כי הקרבנות של החג שבועות היה להם תשלומין כל שבעה, וכן המנהג בכל ערי ארץ ישראל, ויש מנהגים בחו"ל שאין אומרים תחנון גם ב"ג סיון משום ספיקא דיומא, ובכל ימים אלו, מר"ח סיון עד י"ב סיון, אסורים בתענית ובהספד זולת לחכם בפניו. *פסקי תשובות ה'*

פתגם: הגיבור נבחן במלחמה הרובה במטרה, וחבר כשעת צרה.
ספר "שמחלה"

חקירה: נדרי שגגות

מדין טעות ככל התורה כולה (בקנינים), או דין בפני עצמו שצריך פיו ולבו שווין (חידושי ר' שמואל נדרים עמוד כט, רד) *ספר "קובץ דרישות וחקירות"*

סיפור: רמז ברור

בעיר סלונים נתפנה כסא הרבנות. באו אנשי סלונים לפני רבי איזיל חריף והציעו לו את הרבנות בעירם. היו הולכים ומונים לפניו את שבחיה ותפארתה של סלונים, ובין היתר אמרו לו: קבלה היא בידינו, שבעיר סלונים קבורה בתו של רש"י. אמר להם רבי איזיל: אני רוצה לקוות, שרש"י בעצמו אינו קבור אצלכם.

ספר "חד וחלק" חלק ב' (דף קמט)

שבת שלום, חג שמח

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, מורים משה בן מרי מרים מאיר בן גבי זויריה, ששא בנימין בין קארין מרים ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'זות בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, רבקה בת ליוה, ריש"רד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, מאיר בן ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח. יוסף בן מייכה.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr